

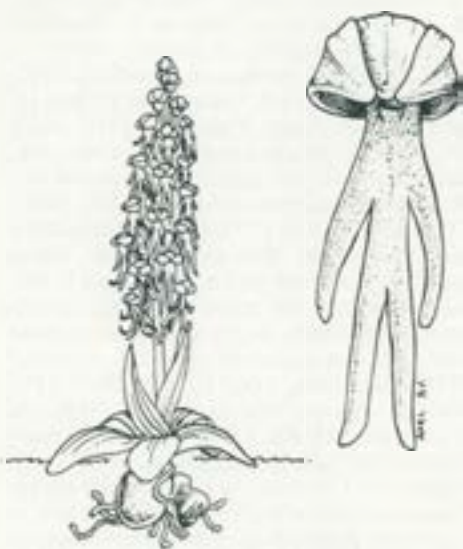
Flors de casa nostra

Orquídies al Vallès

per Olga G. Relats

Potser a una pila de gent això de "Orquídies al Vallès" els sonarà a en-sarronada, a frase enginyosa per a promocionar algun oblidat jardí botànic o a l'estratègia d'un jardiner espavilat esperant augmentar la venda. Aquesta primera ganyota escèptica també l'hem anada fent tots aquells als qui algun afeccionat en va parlar amb emoció, o que plantats davant d'un d'aquests petits prodigis vam desconfiar-ne, incrèduls: "Orquídies aquí? Apa, no pot ser!". I és que aquest nom té connotacions clarament tropicals, que de cap manera relacionem amb el nostre paisatge immediat. Aquesta família vegetal, vastíssima, deu la fama escassament a l'u per cent dels seus membres, aquells que ens meravellen des dels aparadors de les floristeries.

Prop de casa tenim unes precioses orquídies silvestres, més d'una vintena d'espècies només a les rodalies de Sabadell. Per regla general no s'aixequen més de trenta centímetres de terra, amb flors de tamany discret però fascinants



Aceras anthropophorum (Flor de l'home penjat).



Anacamptis pyramidalis.

en formes i colors. Els seus noms, suggerents, fan referència a animals que s'hi assemblen (*O. apifera*, *O. arachnites*), a la seva geometria (*A. pyramidalis*, *S. spiralis*), a figures extravagants (*N. nidus-avis*, niu d'ocell; *A. anthropophorum*, flor de l'home penjat)....

Les seves formes fantàstiques recorden insectes virolats, i no és pas casual. Aquestes plantes s'han anat especialitzant en tot el món en l'entomogàmia, és a dir, transport del pol·len d'una a l'altra mitjançant l'ajut d'insectes. No són, ni de bon tros, les úniques en emprar aquest enginy, però sí de les que més perfecció hi han assolit, amb uns mecanismes tan interessants que Charles Darwin els dedicà un llibre sencer.

Presenten com a tret comú en la flor un pètal molt diferenciats, el label, on l'insecte aterrarà -o bé "aflorarà"- irresistiblement atret. A més, s'han agrupat en una sola peça, la columna, les parts femenina i masculina de la flor. El pol·len, cèl·lules reproductores masculines, està "empaquetat" en dues masses

viscoses, els pol·linis, que s'adhereixen a l'insecte visitant per a ser dipositades en l'estigma, l'entrada a la cripta femenina, de la flor següent en el viatge. La disposició especial del label respecte la columna dona alhora gran precisió i molt risc: Sovint és un sol tipus d'insecte qui hi encaixa. Com aconseguir l'orquídia de fer-se'l seu? Diferents artificis són emprats, però un dels més sorprenents és el d'algunes espècies en les quals la flor adquireix característiques de la femella de l'insecte en qüestió. Això atrau fortament el mascle, amant burlat que cercant una impossible unió sexual es fa instrument de perpetuació de l'orquídia.

Amb la bonança del maig i juny s'obriran al Vallès les orquídies adormides. Durant l'hivern, només un bulb soterrat, per primavera una roseta de fulles, i prop de l'estiu, amb quatre dies es dreçarà una tija coronada d'aquestes petites i delicioses flors.



Ophrys apifera (Abellerà).

Descobreixi la naturalesa
amb les
bones herbes
"EL RECÓ"
Sant Pere de Ribes
(Barcelona)



SAJOLIDA LA CAMPANA
C/. La Rosa, 12
Tel. 725 26 71 - SABADELL

COSMÈTICA NATURAL
MEDICACIÓ NATURAL
PRODUCTES NATURALS